

A MAGYAR VASÚTI TÁVKÖZLÉS

RENDAHGYÓ
KRÓNIKÁJA

1846 - 2000

A 16.

Anekdoták és történetek

A

2019

Anekdóták és történetek

Az 1935-ben megjelent “A VASÚT HUMORA” című könyv (Sági Ernő Miklós és Sági János munkája), melyet e sorok írója az egyik kedves Kollégától, Hoppál Mihálytól kapta, adta azt az ötletet, hogy a “Vasúti Távközlés, Krónika A” könyvében, a vasúti távközléssel kapcsolatos anekdóták, viccek és akár igaz vidám és komor történetek is egy fejezetet alkossanak.

E sorok írója úgy vélte, hogy e gyűjteményben megjelenő anekdóták, viccek és történetek hozzá tartoznak magához a távközléshez, és a távközlésben szereplő személyekhez, hiszen a munkájuk során azok meg is történhettek.

Meg kell jegyeznem, azt is, hogy a történeteknek, bár talán nem illik, de sajnos, érintőlegesen politikai vonzatai is lehetnek, de sajnos a történelembe ezek is bele tartoznak. Tudni kell, hogy a szocializmusban (esetleg más politikai korban is), az egyes vasúti szervezetek vagy bármely nem vasúti szervezet élére, nem mindig

kerülhettek szakemberek, hanem ún. „jó elvtárs”-ak. De voltak valóban jó és nagy tudású vezetők is.

Meg kell azonban vallanom, hogy a gyűjtő munkám sajnos igencsak hiányos lett, mivel sokszoros kérésem ellenére, a volt közeli vagy távoli kollégák bizony cserben hagytak. Ez azonban nem keserített el, így aztán a tisztelt olvasó aránylag kevés történetet olvashat el, és sajnos olyanok legtöbbször, amelyek e sorok írójával történtek meg, mivel a Krónika címében a *rendhagyó* szó szerepel és ezt lehetővé is teszi. Ennek ellenére úgy vélem, hogy érdekesnek fogják tartani.

E könyvbe néhány olyan történet, anekdota is bekerült, amelyek nem kimondottan kapcsolatosak a vasúti távközléssel, de a vasúttal igen vagy olyan híres emberekkel, akik foglalkoztak a vasúttal.

Az anekdotáink, vicceink és történeteink tehát a “Vasút Humorá”-val kezdődik, melynek címlapja itt látható.

A VASÚT HUMORÁBÓL

(-1937-ig)

Sági Ernő Miklós és Sági János gyűjtései

A címlap

• Névjegycsere

“Baross Gábor fülkájében egy utas erősen dohányzott, noha a fülke nemdohányzó szakasz volt. A minster udvariasan kérte az urat, hogy a dohányzást hagyja abba. Mind hiába. Erre a minster elő veszi a *névjegyt* és átadja az utasnak. Ez sem imponált.

A minster erre kimegy a folyosóra és panaszt tesz a kalauznál.

A kalauzbemegy a fülkébe, mire az úr már a belépés pillanatában nyújtja neki a *névjegyet*.

A kalauz kimegy a folyosóra azt kiálltja: - Sajnálom uram, de avval a goromba minsterünkkel nem merek kikezdeni”.

● A táviratlevél

Podmaniczky Frigyes bárót, ez évben az osztrák ármádiába osztották be és gyalog Olaszországba küldték. Leibachban neve és fénye ismerkedett meg az elektrikus telegráfnak új találmányával. A báró a „Naplóterekeké”-ben írta: egy tiroli paraszt gondosan figyelte a vasút mentén haladó telegráf-vezetékét. Miért nézi a drótot? kérdezte a báró. Azt várom, hogy mikor repül végig ezen a dróton egy sürgöny, válaszolt a paraszt.

● A boszorkányégetés

II. Lajos bajor király ezekkel a tréfás szavakkal gratulált Karl August Steinheilnek, aki még 1838-ban egy íróttal szerelte fel Gauss és Weber telegráfját:

- Örüljön, hogy nem 200 évvel ezelőtt élt!

- Miért? kérdezte a feltaláló.

- Akkor ugyanis boszorkányként elégették volna, mondta a király.

● Egy vasutas meg a fia

Egy vasutas fia megkérdezi apját. Apám, *mia* az a sok drót a vasút mentén?

- Fiacskám, az a távirda-vezeték.

- Mééé, nincs a tulsó oldalon is?

- Ott? Hát ott a drótnélküli táviró megy. Volt a válasz.

-

● A szerzetes barátok és a telegráf-vonal

Az egyik állomáson megkéri a plébános az állomásfőnököt, hogy alkalomadtán a barátoknak fejtsse meg a távirdamesterséget. Mikor a barátok megérkeztek, az állomás-főnök éppen a földvezeték ereszté a kútba, és nyomban el is magyarázza a villamfolyam menetét. A földvezeték leengedésével a víz kissé zavaros lett. Előadás közben az egyik fráter a kúthoz megy és szivattyúzni kezd: – Ejnye!, kiált fel a fráter, - látván a zavaros vizet - hát hisz így a sürgönyök vizesek és sárosak lesznek?!

● A szójáték

Az igazgatóság E. (vontatási) osztályában Banovits Kajetán volt az igazgatóhelyettes. Hosszú időn át neve és ténykedése szinte összeforrott az államvasutakkal, aki egyébként a szemafor (biztosítóberendezés) szakmában is hatalmasat alkotott. Vidéki kiszállásai izgalmat váltottak ki a fűtőházak és műhelyek személyzete körében. Debrecenbe várták *Banovitsot*. Természetesen ott is drukoltak érkezésén.

A műhely, telefonon, szinte percről-percra érdeklődött a fűtőháztól, ahol *Kanovits* a főnök tette füléhez a telefonkagylót. Remegő hang szólalt meg a telefonban:

- Ott van már *Banovits* Kajetán?

Még nem láttuk, de itt van *Kanovits*, *baj-e tán?*

A szójátéknak a debreceni üzletvezetőség területén csakhamar híre ment és jót nevettek rajta. Mire este vacsorához ültek, már az érdekelt *Banovits* is jót mulatott a sikerült tréfán.

● Vasútépítés ellen

A Berlin és Potsdam között naponkint kétszer közlekedő hatülékes postakocsi is félig üresen járt. A vasútépítés ellenzőinek ez volt a legfőbb érvük Poroszországban.

● Illetőségből

Dugo Selon az egyik állomásfelügyelő gyakornok, ki térfelügyelői szolgálatot teljesített, az őr bódéjából telefonon hívta a másik oldalon szolgálatot teljesítő térfelügyelőt. Az utóbbi azonban az irodában a távirdagéppel foglalatzkodott, egy hosszabb táviratot adott le. A sok csemetésre Farnady Flóris állomásfőnök bement a

forgalmi irodába. Láta, hogy a térfelügyelő a gépnél van, ezért a telefonhoz lépett és jelentkezett.

Az állomásfőnök alig tette a füléhez a kagylót, hallatszik ám a kagylón keresztül az éktelen káromkodás, mely jó zaboriai tájszóval lehordta a jelentkezőt.

Farnady levette a füléről a kagylót, odanyújtotta Gaicsnak, a térfelügyelőnek és mondta:

- Na tessék, ez magának szól!

● Összetévesztette

A fogalmazó-gyakornokot behívták a forgalmi szakvizsgára.

- Beszéljen kérem a váltóról. Milyen váltókat ismer?

- Van kérem saját váltó és idegen váltó. A *váltó* szövegében ennek a szónak „váltó” benne kell lennie.

● A jó vezeték

Bicske állomáson építik a villamos felsővezetékét. Az utasok várakoznak a vonatra. Érdeklődve nézik a szorgos munkát. Egy tizenhét éves leány is a báméskodók között van. Kérdi

- Nem veszélyes, ha rálépek a sínre?

- Nem veszélyes aranyos kisasszonykám - világosítja fel a kíváncsi a málház - legfeljebb csak akkor, ha az egyik lábával rálép a sínre, a másikkal pedig a felső vezeték tetszik érinteni.

● Állomáson

Az állomáson kétféle védjelző van. Az egyik a rendes. A másik az állomásfőnök kutyájának nyakán van a billeg.

● Figyelmeztetés

Távírász úr, ezt a sürgönyt a szomszédék Marija adta ide azzal a kéréssel, hogy jó erősen tesség lekopogtatni, mert az öreg nagyságos úr nagyot hall.

● A király fülei

Kedves olvasó, mikor a vonat ablakából kinézel és látod a táviróoszlopok között vonuló sodronyok széles sávjait, gondold arra, hogy az ókorban is volt már táviró. Bizonyos távolságokban katonákat állítottak fel, a távoli harcterektől a birodalom központjában tartozkodó királyig. A katonák a harctér híreit egymásnak oda kiáltották, így a hír csakhamar a királyhoz futott. Ezeket a katonákat, az elmúlt kor e táviróoszlopaikat, a király fülei névvel illették. Réges-régen is volt tehát drótnélküli táviró.

● Ezt is jó tudni

Mit csinál egy aktív vasutas, ha meghal?

- Eléri az utolsó állomást és - kilép a szolgálatból.

Mit csinál a nyugdíjas vasutas, ha a másvilágra utazik?
- Bevonul belső szolgálatra.

● 1883. Augusztus 9.

A harmadikáról negyedikére virradó éjjel a Békéscsaba melletti őrhelyen a pályaór elaludt, nem eresztette le a sorompót, és az áthaladó személyvonat az útátjárón egy nyolcökrös szekeret elgázolt. Egy ökror elpusztult, egy megsebesült, a szekér összetörött, és a vonat podgyáskocsija kisiklott. A törvényszék a mulasztó pályaovert hat havi fegyházra és 205 Ft kártérítésre ítélte. Enyhítő körülményként vette figyelembe a törvényszék, hogy az öt több napja ápolta beteg feleségét éjjel-nappal, és e miatt volt fáradt.

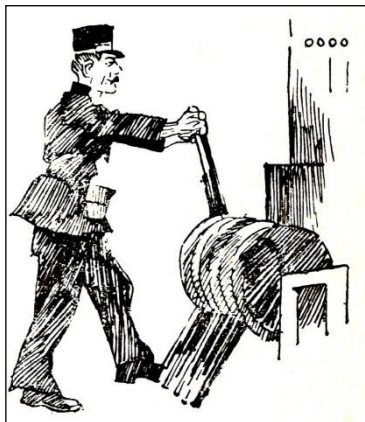
● Rózsás álmokat

Fiatal távirdász, az erős éjjeli szolgálatban kimerült. Reggel felé a vonat érkezését így adta le a távirdagépén: Az 1254 sz. és 1962 sz. vonatok egy-egy rózsát kérnek... (E helyett hogy: 1-1 órát késnek).

● Magyarázat

Paraszt: Miért tekeri tisztölt uram ezt az alkalmatsságot?

Vasutas: Hát tudja kend: ez a vasút táv-verklijje. Itt tekerem s benn az állomáson muzsikál a hivatalnok uraknak...

● Az első telefon

Cameralmoravicán (Horvátország) az 1890-es években vezették be a telefon használatát. A fűtőház főnöke az állomás irodájában, a falra szerelt telefonon adta hivatalos rendelkezéseit.

Jöttek a munkások. Megálltak a nyitott ablak előtt. Elámultak és suttogva adták tovább egymásnak a „szomorú” hírt.

Gyerekek, az öreg megbolondult. A falnak beszél.

● Kavics darabok

Milyen szép az, hogy a vasúton a váltóór is és a pénztáros is vált, még sincs köztük hatásköri összetütközés.

● Kerüld a germanizmust

A zágrábi távirda-ellenőrségnél Engelmann Géza volt az egyik „drótós”. A fővonalat, telefontal kapcsolatos harangjelző-berendezéssel szerelték fel. Az örök kioktatása végett hajtányon utazta be a vonalat a távirdafelvigyázó. Minden őrházban előadás tartott. Az előadás végeztével mindenhol megjegyezte, hogy egy hét múlva újból kijön vizsgáztatni. Külön is hangsúlyozta, hogy a készülékre nagy súlyt kell fektetni, mert ha elromlik, megakad a két szomszédos állomás közötti telefonbeszélgetés.

A következő héten bejárta Engelmann a vonalat. Az egyik karszti őrházban ámulva vette észre, hogy a készülék tetején négy hatalmas kockakő van. A távirda-felvigyázó ráordított a bakterre:

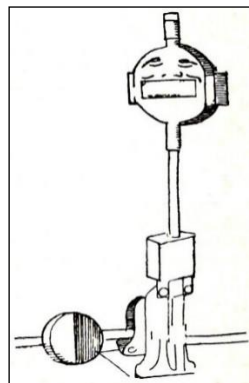
- Hát maga megbolondult? Miért rakta ezeket a káposztaköveket a készülékre?

- Hászén az ellenőr úr mondta a multkori oktatáson, hogy erre a készülékre nagy súlyt kell helyezni. Nagyobb súlyom pedig nincsen!

● Vasúti gyerekek között

- Milyen tóban nincsen hal?

- A váltóban!

● Technikai magyarázat

Papa, mi az a sok drót a vasút mellett?

Az fiacskám, a távirdavezeték.

- Miért nincsen a tulsó oldalon is?

- Ott a drótnélküli távíró megy.

● A vasutasnak mindenhez kell értenie

Újvidéken erős hóesés van. Az állomásra telefonálnak a *Dungyerszky* kastélyból.

- A fiatal úr holnap délutáni vonattal Szenttamásra szeretne utazni.

Kérdezteti, hogy holnap azon a vonalon lesz-e hófúvás?

A forgalmista visszatelefonálta:

- Tessék megkérdezni a fiatal úrtól, hogy kitől kérjek időjósást?

● Milyen is a vasúti pontos idő?

Két pályaovert a vonalbejáráskor találkozik. Hogyan jár a pályaovertól visszakapott órád? Kérdi az egyik. Kitűnően. Egy órát már 50 perc alatt megjár, és a tied? Az is jó, csak ki kell ismerni. Ha félhatot mutat, és nyolcat üt, akkor háromnegyed tizenegy lesz öt perc múlva.

• A bál után

Nagy távirászbált tartottak Pesten. Mulattak, züllöttek, lumpoltak és reggel felé hazaindultak. Ezt a báli hangulatot tükrözi vissza az alábbi beszélgetés, melyet két jelen volt váltott egymással:

- Honnan ilyen korán?
- Servus, telegráf-bálról.
- Ah! Olyan arisztokrata körbe jársz? Tele volt gróffal? és ki volt a patronesz?
- Pah! Telegráf-bálban, ki más, mint egy Teleki grófnő.
- S hogy tele ki?
- Igen, igen a szép Zsófia grófnő.
- Úgy, hát akkor ti vajmi...
- Igen Vay volt, hiszen te mindent tudsz.

• A fűtyjelzés idejéből

A kalauz ijedten telefonál a pályaorvosnak:

- Tessék kérem rögtön kijönni, a kis fiam tegnap előtt lenyelte a sipomat
- Na és azóta nem csinált ön semmit?
- De igen, trombitával adtam jelt!

• A 25. sz. forgalmi utasításból

Hatvan állomáson, 1917-ben Gaál Kálmán volt az oktatótisz. A forgalmi utasításból tanítja a fűkezőket.

- *S. József III.* mondja meg nekem, mit nevezünk „fűk-út”-nak?
- Csend.
- Ki tudja?
- Fűkútnak nevezzük azt az utat, melyet a fűkező a laktanyából a fűkbódéig megtesz, volt a válasz.

• Találos kérdés

Egésznap kopog és este lefekszik?

(A távirászb)

• 1863. Március 20.

„Igen, tehát én is Bécsbe utaztam. Lehetetlen, hogy magyar író létezem le ne írjam utazásomat. Ámbár őszintén megvallom, abban semmi nevezetes nem fordult elő. Hanem Marcheggnél, tehát a magyar határ szomszédságában, mégis szembe únt valami. Ott t.i. az indóházon két óra látható. Az egyik mutatja a pesti időt, a másik a prágait. És ime kívül, hogy a Lajtán innen és túl még az időben is dualizmus uralkodik, és pedig Magyarország félórával mindig előbbre van, mint a Lajtántúliak. Ez igen finom allegória. Értse aki bírja. Én magam sem értem.” - írta a Handabanda című is.

• Vasúti szótár

- Sürgöny: szorgalmas báli rendező;
- Telegráf: jó lakott gróf;
- Fék: feleség;
- Szignál: melyiknél, talán a Tauszignál?
- Szemafor: a detektívnel;
- csengő: a tenorista vagy erélyes főnök;
- Távíróhuzal: telegráfista, ki a dolgoktól húzakodik;
- Váltóór: uzsorás;
- Órház: fogház;
- Harangjel: tisztelegj neki, ha: rangjel;
- Harangütés: Ha rang ütés: nem ütheted vissza;
- Tápkészülék: Ovomaltin (gyerektápszer volt);
- Váltón történő kisiklamlás: hamis aláírás a váltón;
- Távirat: százoldalas vádirat;
- Órakilönség: a karkötő óra és toronyóra közt van;
- Világító szerkezet: vörös orr;
- Karbantartás: szerelmeskedés;

- Vasúti baleset: ha a feleségedet a vonaton ismerted meg;
- Sínkiváltás: Matuska-rendszer,
- Pályaudvar: sintér;
- Forgalom: ringelspiel;
- Vágány: snicli sör;
- Távjelző: kocsma.

• A kecske

Valahol Szatmárban az egyik szakállas sorompó le volt engedve, mivel jött a vonat.

A vágányon egy paraszt bácsi a kecskéjével át akart jutni. Ismerőssel beszélgetve a kecske kötelét a sorompó végéhez kötötte, hogy így várja a vonatot. A vonat áthaladt az útátjárón, és a sorompó felnyitott. A paraszt bácsi meg akarta fogni a kötelet, de nem találta. Hatalmas nevetést hallott, mivel a szerencsétlen kecske az úttest felett 5-6 m magasan lengedezett.

• Az amerikai telefontól

Amerikai telefontól hívták az automata telefont a MÁV-nál, a huszas-negyvenes, de még az ötvenes években is, mivel az amerikai érdekeltségű Standard cég által felszerelt dörzskapcsolós, majd 7D-PBX típusú Rotary-rendszerű telefonközpontokat, ez a cég szerelte! Ezek után:

A hegyeshalmi és kelenföldi fővonal két állomása beszélt egymással az amerikai telefonon. A tanfolyamról most kikerült forgalmi díjnak nem tudott felvilágosítást adni az igen fontos kérdésben, mire a főtiszt ingerülten kiáltotta:

- Valami hülye van a telefontól?
- Ezen a részen nincsen, kiált vissza a praxi.

• Az Érsekújvár-i kiküldetés

1941-ben a magyar Standard gyár megépítette az Északi Üzletvezetőség részére a második 7D-PBX központját. A szerelésen részt vett Baka Mihály is, mint a Gyár szerelője. A központ átadása után a vasutasok kérésére át lépett a MÁV létszámába, hogy a központ működését megfelelően irányítsa.

1944-ben a németek vasúti szerve kérte a MÁV vezetését, hogy Érsekújvárra a MÁV telepítsen egy automata központot, hogy akár Budapestre is tudjanak telefonálni automatikus központon keresztül. Ugyanis, akkor a német hadsereg megszállás alatt tartotta Csehszlovákiát is. Érsekújvár a határhoz nagyon közel lévén - kérésre - mellék-vonalat kértek a központról,

A MÁV egy 100 vonalas 7D-PBX típusú Rotary központot telepített a vasútállomásra, és 50 periódusú kétirányú trónkökkel biztosította a kapcsolatot Budapestről. A központ számmezejét a 20-00-tól a 20-99-ig állapították meg. A központ üzembe helyezésére decemberben került sor, de csak néhány napra.

Mivel e típusú alközponthoz éppen Baka Mihály értett a legjobban, ezért őt küldte a táviradavezetés, kiküldetésbe.

Amikor Baka Mihály megérkezett Érsekújvárra a német Gestapo azonnal elvette a magyar igazolványait s helyette német horogkeresztes igazolványt adtak a részére. Bár hol, csak ezzel tudta magát igazolni.

Érsekújvár állomásának egyik szovjet bombázásakor a központ is megsérült, tönkre ment. Baka Mihály nehezen bár, néhány üveg jó magyar borral, de az igazolványait visszaszerezte. Az oroszok elől elmenekült és csak kalandos úton ért haza a családjához Budapestre.

• A korcsmáros

G Imre bácsi a Bp. Keleti pu-on székelő TBKE épületében elhelyezett Hálózatfelügyeleti csoportban dolgozott a háború utáni államosítások miatt. A képesítése villanyszerelő volt, de a

légvezetékek javításánál, kisebb keresztmetszetű kábelek kifejtésével, kábelrendezők huzalozásánál stb. tisztában volt.

Imre bácsi a valóságban kocsmáros volt Székesfehérvárott. A háborús viszonyok alatt kiszolgált a német és a szovjet katonákat egyaránt. A németek ugyan fizettek, de a szovjet katonákkal mindig problémája volt. Egy vagy két ilyen katona nem okozott problémát, mert Imre bácsi egyébként fiatal korában birkózó volt és olyan 110-120 kg-os.

Történt egyszer, hogy egy tíz fős szovjet csoport jelent meg a kocsmában. Innál ittak, de fizetni nem akartak. Hát tettelegességgé fajult a veszekedés. Imre bácsi elkapott egy kiskatonát és a lábánál fogva elkezdett vele forogni. A többi részeg katona egymás után dőlt el. Természetesen a legrosszabbul a forgó kiskatonára járt, a szovjet mentők vitték el.

Imre bácsi a családjával együtt pedig az egyik közeli faluba szökött, mert a póruljárt szovjet katonák agyon akarták löni.

Imre bácsi a háború után pórult járt, mert a kocsmáját államosították. Hát mégis hogyan lett egy kocsmáros vasúti

távközlős? Mert volt neki villanyszerelői képzése, így helyikábeles munkára alkalmas volt.

• B. Béla és a nagyváradai telefonközpont

B. Bélát a telefonközpontos csoport tagját 1944-ben Nagyváradra helyezték, hogy a 7D-PBX telefonközpont szerelésén vegyen részt, majd ottmarad központvezetőnek.

Amikor a harcok Nagyváradot megközelítették, az Igazgatóság utasítására a központot és a rádióberendezést is leszerelte és feladta Budapest-Józsefváros célállomásra.

Közben a román katonaság elfoglalta Nagyváradot s az újonnan kinevezett román állomásfőnök kérdőre vonta Bényeit, hogy hol a központ és a rádió? B. Béla nem tudott elszámolni velük, ezért jobbnak látta Magyarországra való szökését.

A szökés nem volt egyszerű, de megoldotta. Egy földműves gazda a határhoz közel lévő földjére trágyát szállítva, a trágyába ágyazva juttatta el a határig. Így sikerült a központvezetőnek megszöknie.

Az események és a történetek folytatódnak 1945 után

• A málinki robot és a hosszúhullámú rádió

A szovjetek 1944 és 45-ben előszeretettel vitték el a magyar férfiakat ún. „málinki robot”-ra, azaz egy kis munkára, de legtöbb esetben csak több év után jöttek meg a Szovjet Unióból. Egy ilyen eset történt Nosonmagyaróvárott is 1945. áprilisában.

Az összefogdosott málinki robotosoknak egy zárt teherkocsiból kellett kirakni faládákat, hogy a málinkisek maguknak, legyen egy zárt kocsjuk (amivel irány a kelet). A szovjetek nem nézték meg, hogy mik vannak a ládákban (szerencsére az őr vagy a parancsnok nem ismerte a latin betűket).

A ládákban, az országból kimenekítésre szánt, 4 vagy 5 db Lorenz-féle hosszúhullámú-rádióadó volt becsomagolva.

Az állomásfőnök azonban szerencsére ismerte a latin betűket, így az embereivel biztos helyre menekítette a ládákat, majd a konszolidáció után, jelentette a feletteseinek, hogy a rádióadók megmenekültek (ellenkező esetben a Szovjet Únióban landoltak volna).

• B. Béla tragédiája

Béla kalandos úton megszökött a román hatóságok elől, azonban a magyar hatóságok elől nem.

A háború után, mivel a központ és a rádió nem érkezett meg Bp. Józsefváros pu-ra, a politikai igazoltatások során ezekkel nem tudott elszámolni. A politikai igazolóbizottság, melynek feladata a „fasiszták, SS-tagok, háborús bűnösök kiszűrése volt”, azt javasolta a MÁV-nak, hogy az bocsássa el a vasúttól Bényeit. A MÁV elbocsátotta, mert ilyen megbízhatatlan(?) egyén nem szolgálhat a vasút berkeiben. Egy zalai (?) állomás állomásfőnöke 1946 nyarán jelentette a feletteseinek, hogy már egy éve a tárolóvágányon áll egy tehervagon, melyet felbontottak és valami különleges állványok vannak benne, érdekes gépekkel. Egy bizottság szállt ki, amely megállapította, hogy az nem más, mint a leszerelt nagyváradai telefonközpont.

Hát B. Béla a MÁV-hoz, amit nagyon szeretett, csak egy évvel később kerülhetett vissza, amikor is a 100 vonalas 7D-PBX központja megkerült. A megbízhatatlanságát azonnal semmisnek tekintették és munkába állhatott a szeretett vasúti távközlésénél.

• Az operaénekes

Cs Sándor, a távközlő- és biztosítóberendezési szerelés-vezetőség műszerese (1947) Komáromban - a világhábosús károk javításának kapcsán, a távközlő-, és biztosítóberendezések kijavításán, és üzembe helyezésén dolgozott. Esténként, a vacsora után, ki ült a Duna partjára a kollégákkal beszélgetni szakmáról, politikáról, múltról.

Mivel eredetileg operaénekes akart lenni, szép operaáriákat tudott énekelni, a parton. Egy este, olyan áriát választott, amely eredetileg egy duettből való volt. Egyszer csak hirtelenjében a Duna másik oldaláról – Révkomárom oldaláról - egy szoprán hang hallatszott. Attól kezdve, majd minden este, duettet és szólókat énekeltek”. Ki volt az énekes nő? Ki tudja? Akkor nem lehetett, politikai okokból, közlekedni a két part között.

• Lajos bácsi a vonalellenőr

K. Lajos bácsi az 1952-ben Császár-fürdő állomáson történt hatalmas baleset után került át a TBÉF-hez, mint vonalellenőr. Volt neki egy érdekes szokása. Már szeptember 15-én felvette a jkéger-alsóit és a bundát, melyeket tavasszal május elején vett le. Melegben, plane egy értekezleten, könnyen el lehet aludni.

Az egyik téli napra Magyaránórára állomásra hívták össze egy értekezletet az Aszód-Balassagyarmat között lévő légvezetési oszlopsorral kapcsolatban.

Az állomásfőnök nagyon rendes lévén, a váróteremben, igencsak nagy meleget szolgáltatott. Mindenki ingre-gatyára vettközött, csak Lajos bácsi nem, még a bundáját sem vette le. A megbeszélés alatt egy iszonyatos nagy puffanás-robbanás hallatszott. Hát, az alvó Lajos bácsi kezéből a hatalmas és nehéz Előjegyzési könyve pontosan a síkjára esett, amely a hangot adta. A puffanásra legjobban Lajos bácsi ijedt meg, nagy nevetések közepedte, de Ő igen gyorsan a váróteremből kívültre termett.

Lajos bácsi később elmesélte, hogy a császárfürdői baleset hangját élte át, amely neki traumát is okozott. Majdnem halálra ítélték azzal, hogy ő volt az oka a balesetnek.

• A kapus

A KTÜ épületének első része 1960-ra készült el. A Távközlő Fenntartási Főnökség kapusokat és egyben kazánfűtőket keresett. Az első időben csak két személy jelentkezett, akik közül az egyiket Pál...kás Jő..ef-nek hívták. A kapusok forda-munkaideje 12-24 óra volt.

Emberünk egy izgó-mozgó természet volt, mivel többet volt a munkaideje alatt távol, mint a munkahelyén. De nem volt mit tenni. El kellett tűrni. Na, de hol volt?

Ha nem volt, pláne télen, akkor mindenki tudta az épületben, hogy lehet Jő..ef, mert a melegség csökkent, fel kellett öltözni. Ha a munkahelyén volt, akkor meg mindenki vetkőzött.

Na, de mégis hol volt? Hát a Kőbányai út Aranykerék című vendéglőben a haverjaival vagy egy talponállóban.

Hol volt?, kérdezte bármelyik vonalellenőr József-et. A válasz az volt, hogy a "Kerék"-ben, (erről még esik szó).

Mikor a Kerékből visszaérkezett az épületbe, hogy senki se lássa, a Légo-mentőfolyosóján keresztül érkezett. De lehetett ám jól érezni Pá...kás József-en a pá...bűz illatát. József a nevéhez tartotta magát.

• A vágánygépkocsi

A vágánygépkocsik igen jó szolgálatot tettek az egyes szakágazatoknak, azzal, hogyha egy általában egy mellékvonalon, vonalszakaszon a soros ügyeket egy napo több helyen kellett a hivatalos ügyeket intézni (a menetrendszerinti vonatokkal ezeket az ügyeket egy nap alatt valóban nem lehetett volna lebonyolítani) - ezért vágánygépkocsikat vettek igénybe.

A vágánygépkocsiknak volt egy nagy előnyük, vonatmentes időben közlekedhettek, sőt előfordult, hogy vonatot követően is, de a féktávolságot betartva haladhettek. A vágányról azokat könnyűszerrel el lehetett távolítani. A kocsi általában valóságos személygépkocsikból kerültek átalakításra. A TBKE vágánygépkocsija egy nagy Tatra-személyautóból készült, melyben hat-hét ülőhely volt.

Általában kocsi aljára a súlypontjukban, elfordítható szerkezetet építettek. Egy közúti kereszteződéshez érve a kocsi 90°-kal elfordítva ki lehetett tolni az úttestre.

• A vágánygépkocsi vidám esete

Vasút-közút kereszteződés volt-van Mohora és Szügy között, melynél sorompóörhely volt található. Az ör és a felesége teheneket, disznókat, kacsákat, tyúkokat stb. tartott. Idejük volt, mivel a vonatok általában ritkán jártak. A jó városi vasutas, ezt ki is használta. Itt lehetett bevásárolni minden jót. Hát a vasutasok, főnökök stb., akik csak tehetők vágánygépkocsikkal jelentek meg a sorompó-örhelyen tojásért, tejfölért, nem sorolva tovább.

Egy alkalommal a sorompó örhelyen, három, azaz három vágánygépkocsi is találkozott, két igazgatósági területről.

• A vágánygépkocsi szomorú esete

H. Nándi bácsi az igazgatóság V. TB osztályának távközlési előadója és H. Józsi bácsi a TFF főnöke Vác-Balassagyarmat közötti állomásokon a távközlő-berendezésekkel és a légvezetékkel kapcsolatban vágánygépkocsis bejárást tartottak.

A vágánygépkocsit hajtotta az idő, mert egy vonat indulására be kellett érkeznie Dejtár állomásra. A gépkocsi kb. 95-100 km/óra sebességgel haladt, amikor a gépkocsivezető észlelte, hogy a sorompó nélküli átjáróban a sín és a vezetősín között egy nagy kő van elhelyezve. Elkiabálta magát, hogy mindenki fogódzon, mert baj van. A kocsi kereke a kőnek ütközve kiesett a sínról, és a talpfákon át, közelítve a töltés széléhez haladt még kb. 25-30 méteren át, majd a töltésen a kocsi legurult.

H. Nándi bácsi ahelyett, hogy fogodzkodott volna az ajtót kinyitotta azzal, hogy a kocsi kiugrik, de kiesett ... a kocsi ráesett. Lábai ripityánkra törtek és még néhány kisebb zúzódást is szenvedett.

• A műtött vese

M. Miklós bácsi a 9. A osztályban dolgozott. Beteg lett, kórházba került. A veséjével kellett megműteni.

A műtés után már-már haza engedték és az utolsó napon elsétált az ablakig és örvendezett, és így szólt a betegtársaihoz:

- Emberek hát nem csodás, hogy ilyen nagy műtét után milyen szépen tudok járni.

Visszaindult az ágya felé, összeesett és ...

• A nemzetközi gyors mindig megáll (1953)

Az 1950-es évek elején a Budapest-Hegyeshalmi vonalon a régi Siemens-féle mechanikus térköz-berendezések helyett egyenáramú térközöket szereltek. A térközörhelyek bakterházai felszabadultak, amelyek közül egyet, Torbágy és Herceghalom között, egy bakter a MÁV-tól lakóhelynek kérte, mivel megnősült. Az igazgatóság engedélyezte.

A kelenföldi blokkosoknak jelentették a torbágyi forgalmi szolgálattevők, hogy a Bécsből érkező gyors már többször is megállt az egyik egyenáramú térköznel (akkortájt szerelték), holott nincsen vonat az állomásközben. A kelenföldi blokkos kollégák vizsgálták, keresték az okot, de nem találták. Már az ÁVO-sok (Államvédelmi Osztály) is felfigyeltek, és valamilyen politikai dologra gyanakodtak.

A probléma azonban megoldódott, amikor észre vették, hogy a szóban forgó térközörhelynél az új lakók kecskéje keresztezte a vasutat. A kecske nyakára mintegy 5 m hosszú vaslánc volt kötve. A lánc rövidre zárta az egyenáramú szigetelt sínáramkört és a jelző vöröset mutatott.

E kecske féle politikai megoldásra azonban nem volt ÁVO-s válasz. A kecskének szerencséje volt, mert nem vitték el az Andrászi út 60-ba, de a tulajdonosát igencsak megf ...k..

• November 7-i biztonsági bejárások (1958)

November 7-e a „Nagy Októberi Forradalom” napja volt a szocializmus idején. Ilyen és ehhez hasonló napokon bizony a dolgozóknak különböző felügyeletet kellett tartaniuk, hogy valamilyen (politikai) rendellenesség ne történjék.

1958. november 5-én T. János osztályvezető elvtárs kijelölte azokat a dolgozókat (általában csak a műszakiakat), akik november 6-án este, a nap utolsó kijelölt személyvonatjának mozdonyán kötelesek valamely célíg utazni. Így a Vácra bejáró KJ-t az Aszód-Balassagyarmat vonalra osztotta be az osztályvezető. KJ az V. TB. osztályon rajzolóként dolgozott és hatalmas orra volt. Ő nagyon szeretett viccelődni másokkal, akár még dúrva módon is, de vele az orrával!?, azt nem tűrte el.

November 8-án reggel F. János, az osztály Doaenje, a biztosítóberendezési csoport vezetője, az osztályvezető szobájában sorbaállította az egész társaságot a jelentéstételhez.

- VIGYÁZZ! Volt a parancsszó. (egyébként T. János ov. nagyon katonás volt, kiabálni is nagyon szeretett).

- No. Mi történt? Szólt az osztályvezető!

- Osztályvezető elvtársnak alázatosan jelentem (pedig ilyen az időben nem volt szabad mondani, mert az a Horthi-rendszerre utalt!) semmi különös nem történt, volt a jelentés.

- Köszönöm, és már-már oszolt rendelt el, amikor a Doaen halkan megjegyezte:

- Hacsak.

- Mi az, hogy hacsak!?

- Osztályvezető elvtárs. Telefonon jelentették, hogy az Aszód-Balassagyarmati vonalon sok táviróoszlop kidőlt vagy megrongálódott.

- Hogy-hogy? Kérdezte meglepve a Főnök.

- Állítólag az esti személyvonat mozdonyának a mozdonyátor-ablakából néha-néha valaki kinézett, s akkor az illető az orrával ütötte ki az oszlopokat.

Hatalmas nevetés hangzott, de abban pillanatban KJ odaugrott a F. Jánoshoz, felemelte és a földre akarta döngölni iszonyú hangok közepette.

• Itt volt a pontos idő

Egészen a negyvenes évek végéig (1949.március 15.) a MÁV Igazgatóság Andrássy ut 73-75 sz. színház épületén harangberendezés volt szerelve. No, nem vonatindítás volt a célja, hanem a pontosidő adása.

A déli 12 óra előtt néhány másodperccel megszólalt a harang és ütötte a 12 harangütést, felhíva a figyelmet, hogy az elhangzó 12-ik jel végén van a „pontos 12 óra”. A környék lakói és a járókelők eszerint állították az órájukat.

• A bemutatkozás

PJ-nak 1964-től adatott meg az a lehetőség, hogy a vasutas műszerészeket, tisztképzősöket, sőt a KTMF-en (Közlekedési és Távközlési Főiskolán) a főiskolásokat is oktathassa.

Egy új osztály, évfolyam kezdetekor az előadónak, tanárnak illik bemutatkoznia a tanuló, hallgatók előtt. PJ is ezt tette, de hogyan?

A terembe lépés után:

- Jó napot kívánok, PJ vagyok. Foglaljanak helyet. Tudják a nevemet könnyű megjegyezni, mert nem hosszú, de azért, hogy mégse feledjék el az életben sem, elmondok egy rövid történetet:

- Volt valamikor a 20-30-as években egy színész a „Papp Jancsi”, de mint akkor mondták, egy ripacs.

- Remélem én nem leszek olyanmonda PJ., majd folytatta:

Papp Jancsi úgy lett híres, hogy vicceket mesélt, de a történetek végén a poénokat akarattal elszúrta. Íme egy, ami a távközléssel is kapcsolatos... (Tájékoztató: ekkor még hatszámjegyes hívószámok voltak a nyilvános, postai telefonhálózatban).

< Éjjel csörög a telefon. „Papp Jancsi” nagy nehezen felébred mély álmából és a kagyló (kézibeszélő) után nyúl:

- Haallóóó,

- Tessék mondani,

- ez 11-11-11?

- kis hallgatás után Papp Jancsi: Neem kéérem, ez 111-111.

- Oh, bocsánat tévedtem! Szólt a hívó élenken.

- Papp Jancsi: Nem teesz semmit, hiszen úgy is cseengett a telefon.

• A moszkvai kiküldetés

TJ, a 9. A Távközlési osztály, egyik dolgozója a SzU-ban, méghozzá Leningrádban (most Szentpétervár) végezte az egyetemi tanulmányait.

Egy alkalommal, úgy 1968-ban, kiküldetésre küldték Moszkvába.

Az egyik kollégája FI, kérdezte tőle, hogy

- milyen úton utazol?

- hát vonattal Záhyonon keresztül.

- azt tudod-e, hogy más úton is lehet oda utazni?

- ne hülyéskedjél már, volt a válasz, hát hogyan

- „Budapest-Baja-Moszkva” volt a „bátor” válasz.

A kollégák bizony felszisszentek, de szerencsére TJ azonban ismerte a tréfát.

• Fehér éjszakák

E sorok írója 1972-ben hivatalosan részt vett Lényingrádban (Szt. Pétervárott), az OSzZsD, Organizáció Szozrudnicsestvaz Zseleznych Dorog=Vasutak Együttműködési Szervezetén belül a Szocialista Vasutak vezérigazgatóságait összekötő kezelő nélküli, azaz négyhuzalos automatikusan működő távbeszélő-központ-hálózat megvalósítását tárgyaló értekezleten. Az SZD, Szovjet Vasutak vendégszerető rendezői szerencsére június elejére tűzték ki az értekezlet idejét, hogy a résztvevők gyönyörköd-hessenek a “Fehér éjszakák”-ban és a városban. Ekkor 24 óra alatt nincs sötétség. Éjszakai villanyvilágítás, fényreklámok az utcákon nicsenek.

Az egyik nap hivatalos városismerkedés kapcsán az értekezlet résztvevői csoportosan, hajóval eljutottak Petrodvorecbe (Peterhof), a volt cárok, nyári rezidenciájára. A kastély, a kert, az aranyozott szobrok, a szökőkutak, ez utóbbiakból a Sahmatnaja gora (Sakk hegy), gyönyörűek voltak. Itt megtapasztalta a társaság Nagy Péter cár találmányát a vizet spriccelő fát.

Tárgyalásmentességi időben lehetett egyénileg is megismerkedni a várossal, így pl. az Izsák (Iszaakijevszkij) székesegyházzal, amelyben megtapasztalhatja az ember Foucault ingályával, hogy valóban forog a föld.

Sőt egy érdekes tapasztalathoz is juthatott az ember, amikor a nem messze lévő Dekabristák teréhez ért, ahol a Nagy Péter szobra áll. E sorok írója, hogy könnyítsen magán WC-t keresett, de csak “ubornajá”-t, azaz budít talált. Belül jobbra a fal fekete olajjal-kátránnyal volt kenve, amely elé mintegy 8-10 ember odaállhat. Bal oldalon öt lyuk volt látható, melyekből kettőt éppen leguggolva használtak. Lefényképezni halál lett volna. Ekkor észbe jutott egy volt magyarnyelvet oktató magyar professzor, aki álnéven, Lówy Árpád néven, rengeteg trágár viccet írt. Ebből az ide illő vers:

Kép egy orosz kocsmából

Moszkva 1903. május 19.

Orosz honban a budikban

Egymás mellett több lyuk is van.

S pasas, egymás mellett öt-hat

Szép sorban lekuporodhat.

S van egy szokás dicséretes,

keresztényi, testvéries.

Ha egyiknek papírja van

A többi is biztos abban,

Hogy társait el nem hagyja,

Seggit törli s – továbbadja.

Elnézést, de még egy rövid történet innen.

A búcsú ebédet a szép Nyevszkij Proszpekt egyik nagyon szép vendéglőjében tartották. Az asztalok már terítve voltak. A tányérok mellett egy-egy fél literes vodkás üvegek álltak. E sorok írójával szemben az asztalnál egy igen magas orosz távközlési szakember ült le. Első ténykedése a három deciliteres üvegpoharát megtöltötte és lehajtotta. Mire hozták a levest a vodkája a gyomrában volt. Mivel a velle szemben lévő Magyar, vagyis e sorok írója, csak egy féldecit ivott, az orosz el is kérte és meg is kapta. A leves végére már abból sem volt egy csepp sem.

• Vasutas-postás munkatalálkozó

1968-ban a debreceni Igazgatóság távközlési szakemberei fasében voltak a debreceni Postaigazgatóság légvezeték szakembereivel. Nem is beszéltek egymással. A 9.A osztály csoportvezetője - SzL - a postavezérigazgatóság munkatársait is meghívta egy békítő tárgyalásra Tiszafüredre.

Tiszafüreden a MÁV egy távközlési épületet kívánt építeni, hogy ott (Füzesabony és Debrecen között) egy 100 vonalas 7D-PBX

típusú határközpont létesülhessen. A hivatalos megbeszélések után a társaság levonult a Tisza partjára és ott kezdődött meg a békítőtárgyalás egy slambuc-partival megspékelve. A tárgyalás és az estebéd jól sikerült. A slambucot KI a "Slambuc-király" készítette. KI ilyen vagy hasonló eseményekre egy bőröndbe rejtett, és a slambuchoz szükséges mindenféle anyag (szalonna, krumpli, kockatészta stb., valamint az evészethez szükséges fakanál) megtalálható volt. A slambucról csak annyit, hogy a kondért 33-szor kellett a tűz felett megmozgatni. A slambuc egyébként isteni finom volt, egy kis borocskával öblögetve.

Az estebéd elfogyasztása után, ami már sötétedésbe torkollott, a szakemberek bandukoltak az állomás felé, hogy az utolsó vonatokat vagy a hivatalos gépkocsikat el lehessen érni Debrecen, illetőleg Füzesabony vagy Budapest felé. Már-már elérte a társaság az állomást, amikor a debreceni postások doajnje felkiáltott:

- Hol van a fogsorom? .

Mindenki visszafordult megkeresni az előző nap kapott új fogsort. Mindhiába! Mit kaphatott otthon a feleségtől!

• Ugyan itt, akkor

A tiszafüredi telefonközpont létesítésével kapcsolatos megbeszélés után id. B. Gábor a távközlőmester meghívta a társaságot a lakásához egy pohár itallal, annak örülve, hogy egy 100 vonalas telefonközpont, de legfőképpen egy távközlési épület építésére is sor kerül.

A társaság belépve a kertbe az egyik fán valamilyen lófarkhoz hasonló szörzet volt látható. Ez egy számfarkos válaszolt a kérdésre Gabi bácsi. Mégpedig az időjárás mutatja.

- Hogy-hogy? És Gabi bácsi már mondta is:

- Ha a számfark meg-meglódul az idő szelesre fordul,

- ha a számfarka nedves végy esernyőt kedves,

- ha a számfarkát nem látod, akkor vagy köd van vagy ellopták, vagy beléd nyomták.

• ÁHÁ

Telefonközpontokat másik igazgatósági területen is építettek. Így került sor a Balaton-Felvidéken is, hogy Polgárditól Révfülöpi az állomásokat be lehessen kapcsolni a vasúti távvezetékbe. A 100 vonalas 7D-PBX telefonközpontot Alsóörsre kellett telepíteni.

A telepítés érdekében épületet is kellett biztosítani. Ez azt jelentette, hogy a helyszínen többször is meg kellett jelenni, ami azt indokolta, hogy a tárgyalások végén a hegyoldalában levő egyik préház meg kellett látogatni. A préház, illetőleg a lakás tulajdonos az Anna néni volt.

Borozgatás során a delikvenseknek hát többször is könnyíteni kellett magukon.

Az először megjelenő delikvens érdeklődött, hogy a WC(?).

Anna néni válaszként csak az újjával mutatott egy irányt, mire a delikvens meglátva a kiírást, csak ennyit mondott, hogy AHA, nyilván, mert a deszkára ez volt kiírva, hogy **ÁHÁ!**

• A pórujlárt motorkerékpáros

H. László műszerész a Bp. Keleti pu-on lévő Távközlési Felügyelet dolgozója volt, aki rendelkezett egy MÁV tulajdonú 125 köbcentis Csepel típusú motorkerékpárral, hogyha bármilyen légvezetékes vagy kábeles hiba történt, azonnal egy műszerrel a helyszínre hajtson. A műszeren kívül megesett, hogy egy-egy kollégát is szállítania kellett. Azonban ez nem mentesítette attól, hogyha az út szélén gyalagos nőnemű egyén haladt annak a fenekére, lassítás után, ne üssön rá. Ez után természetesen gyorsítottan elszárguldozt nagyokat kacarászva és kárörvendve.

Történt egy utolsónak mondható kalandjaker, hogy egy nőszemély fenekére rácsapott, és elesett. Esés közben, amit a kezében tartott eltörött. Sikerült azonban felderítenie a tettest, (felírták a rendszámot), aki aztán fizetett, mint egy úr.

• Egy másik pórujlárt motorkerékpáros

T. János, aki a vasúti távvezetés megalkotásában tevékenykedett, egy 125 köbcentis Csepel típusú motorkerékpár tulajdonosa volt. Otthon Maglódon, bárhová is ment, csak a motorral tudott közlekedni, így a 40-50 méter távolságban, de az út másik oldalán lévő sörözőig is.

Egy szabadszombaton ebéd után felkerekedett, hogy a finom ebédet megkoronázza néhány korsó sorral. A haverokkal soká beszélgethetett, mert egyszer csak megjelent a fia.

- Apa gyere haza, mert hívnak.

- Jó jövök, de még iszom egy korsóval, mondá.

A következő napokban az egyik kollégája érdeklődött, hogy hol lehet a Jani.

- Hát kórházban van, kapta a választ.

Kórházban? No, akkor meglátogatom, mondta a kolléga. Vett is egy üveg cseresznye kompotót, hogy azzal kedveskedjek neki.

A kolléga megjelent a korterem előtt, a szokásokhoz illően kopogott és az ajtón belépett. Megdermett. A kompótos üveget majdnem elejtette. A fejében összevissza minden kavargott. Én szerencsétlen, mit hoztam én?

A kolléga úr mit láthatott? A Jani ágya körül 3-4 ember, kezükben egy-egy sörösüveg, no persze a Jani kezében is. Az ágy alatt sörrel teli rekesz.

Végül megtudta a kolléga, hogy mi történt.:

Képzeld el, mondta Jani. Elindultam haza, mivel a fiam hívott. Az út sarkán megálltam és körülnéztem Nézetem balra, nem jött semi. Nézetem jobbra, nem jött semi. Neki indultam.

Most itt vagyok a kórházban összetörve, de legnagyobb bánatom, hogy a motorom teljesen tropára ment, de minden jó, hogy a srácok hoztak egy kis inni valót

- Mégis mi történt?

- Hát balról, mégis csak jött egy 5-6 tonnás ZIL teherautó.

• A tanulság

K János volt a nagykátai távközlési szakasz távközlőmestere.

Egy nagy vihar után a szakasz valamennyi embere és még a pályafenntartástól is néhány egy 3.5 tonnás Csepel teherautó platójára szálltak. A kidőlt oszlopokat és az elszakadt drótokat rendbe hozták.

Visszaérve az állomásra a dolgozók egymás után ugrottak le a kocsiról. K. János is. Egyszer csak hatalmasat kiabált: keressétek meg a jeggyűrűmet, meg az újjamat.

A tanulság? Ugrólós embernek teherautó platóján nem szabad jeggyűrűt hordani.

• Robert Kennedy

Az alsóörsi felügyelet nélküli központot a BHG szerelte. Amikor elkészültek, megtörtént az átadás. A központ a tapolcai algócközpontozhoz kapcsolódott egy háromcsatornás légvezetékes vivős berendezéssel.

Az átadás után mi következethetett? Irány az Annus néni ÁHÁ-val ellátott préháza, ahol a népes társaság jól érezte magát. Azonban az egyik szombathelyi kolléga egy másik préházat is javasolt. A társaság a javaslatot elfogadta.

Megérkezve az új préházhoz, még finom paprikás krumli is várattott magára. A társaság neki esett a finom kondérban elkészített paprikás krumplinak, no meg a borocskának. A jókedv magasra

tört, azonban egy rossz hír érkezett, amely kedvét szgte a jókedvnek és a találkozónak.

Miért? Mert a hírnök azzal állt elől, hogy most lótték le Robert Kennedyt.

Az Alsóörsi 100 vonalas központ átadása után a BHG-és vasutas kollégákkal. Robert Kennedy meglövetésének napján, 1968.június 5.

• Egy kirándulás margójára

A hatvanas évek végén a BHG több helyen is szerelte az egyes algócközpontokba a 7D-PBX telefonközpontokat, hogy a távválasztás 1970-re megvalósulhasson.

A BHG főszerelésvezetője K. Tónibácsi jelentkezett, hogy neki és egy-két másik BHG-és kollégának ellenőrizni kell a szereléseket, a szerelvényeket stb., Hatvan, Vámosgyörk, Füzesabony, Bánréve, Miskolc, Szerencs, Sátoraljaújhely, Nyíregyháza, Mátészalka, Püspökladány és Szolnok állomásokon. Ez bizony egy háromnapos kirándulás lesz. A vasutas kollégák segítségét is kéri.

Tóni bácsi szerint egy Mercedes típusú gépkocsival megyünk, melybe 7-8 ember is befér. A mínusz 8-10° C hőmérséklettől nem kell félni.

A találkozó Bp. Keleti pu. érkezési oldalán volt. Egyszer csak megjelent egy NDK-beli gyártmányú Barkas mikrobusz, mely egy 1000-es Wartburg motorral rendelkezett.

- Sajnos a fűtéssel baj van, mert az bizony nem fűt, mondta a mikro vezetője.

- Maradjunk itthon, tegyük el a kirándulást, ha lesz Mercédész, mondta e sorok írója.

- Sajnos nem lehet, mondta Tóni bácsi.

Szerencsére több takaró is volt, így a -5-6 fokos buszban csak egy jó náthát kaphatott az ember.

Este Bánrévéről Miskolcra érkezett a mikrobusz. Itt is szerencséje volt a küldöttségnek, mivel a vasúti 3 Ft-os vendégszobában tölthette az éjszakát.

Reggel indulás volt Szerencs-Sátoraljaújhely-Nyíregyháza-Mátészalka állomásokra.

A vacsora Mátészalka egyetlen egy jó éttermében egy talponállóban volt elkölthető. A szállást a Szalka hotelben foglalta le F. László a mátészalkai távközlés szakasz vezetője.

Tóni bácsi: na most jót fürdünk és alszunk egy ilyen hideg buszozás után.

Beléptünk a Hotel szobájába. A hőmérő -3 fokot mutatott. A hotel recepciósa, ekkor hozta a tüzelőt és gyújtott be. Sajnos nagyon kevés a szénünk, de most jó meleg lesz mondotta. Ja, a reggeli víz a mosdáshoz és a WC használatához itt van ebben a vödörben.

Reggel -7 fokra ébredtünk. Ekkor láttuk, hogy a fal fejmagasságig vizes. A vödörben lévő víz megfagyott, alig lehetett a jeget feltörni. A fürdés, így elmeradt. Sajnos a WC kagylót úgyhagytuk ott a recepciónak, hogy azt tegyen vele, amit akar.

A megszálló BHG-és vasutas utasok megállapították, hogy Mátészalkán a távközlési algóc épülete, mely ekkor épült, volt az első olyan építmény, amely Mátészalka történetében az előző 100 évben nem is volt.

• Egy ok egy szakosztálynév megváltoztatására

A hetvenes években a volt 9. Szakosztály nevét többször is változtatták ilyen-olyan okok miatt. Egy ilyen változtatást követően, hamarosan így esett meg a következő ok:

Történt egyszer, hogy egy nagy-nagy állomás biztosítóberendezéssel és a hozzátartozó egyebekkel való ellátása érdekében egy tárgyalást hívtak össze. Több szakágazat képviselői nagyszámmal jelentek meg. Mi is a szokás ilyenkor? Jelenléti ívet bocsátanak ki, hogy mindenki írja belé a nevét, hogy honnan jött és kit képvisel stb.

Általában úgy van, hogy a későbbben jövők átpasztázzák az előtűk lévőket, kik azok, akik már őt megelőzték vagy itt vannak-e már.

Az egyik megjelent képviselő OP. a volt 9. Szakosztályból, amely szakosztálynak éppen, nem sokkal előbb változtatták a nevét, a jelenlétét így aposztrofálta:

O P. mit jelent a VFASz (Azaz Vasúti Főosztály Automatizálási Szakosztály), mert ezt olvashatta.

Valaki, lehet, hogy éppen Sz Géza, egy másik megjelent, felkiáltott: "Te Pali ... az iutolsó három betűt azt értem, de mit jelent a V?"

Csönd.

A TBÉF képviselője S. András válaszolt hangosan: VEZÉR ...! Hatalmas nevetés tört ki.

Elnézést e profán kis történethez, mely bejárta az egész országot, de talán még a szomszéd vasutakat is, de ez vezetett a VFASz szakosztály nevének két hónapon belüli újraváltoztatásához, amely aztán, az sem volt valami helyes, kiejtés szempontjából.

• Töporlyú és tepertő

A Magyar Távközlés című folyóiratban három olyan cikk jelent meg, amelyeknek címében "egy értelmet" kifejező szóösszetétel volt található:

Távközlőberendezés ...

Távközlő-berendezés ...

Távközlési berendezés ...

No, melyik a helyes kifejezés? Ez indította el egy kollégát, hogy egy előadásán tisztázza a kérdést. A HTE szervezésében a Postamúzeum volt előadótermében egy előadást szervezett, melyen vasutas távközlési, postás és a gyárak, fejlesztők részéről szépszámmal meg is jelentek.

Az előadó az előadása során a „távközlőberendezés”, azaz az egybe írás, formáját javasolta, de ha többesszámról van szó, akkor már kötőjelet kell tenni a sok szótag miatt. Megpróbálta úgy magyarázni, hogy az a berendezés stb., ami aktivitást jelent, az a követő szóval egybe irandó, mivel egyetlen egy értelmet jelent. Ezt támasztotta alá Grétsy László nyelvész is, aki ezen időben a TV-ből ismert is volt. Mondta még, hogy az -ási, -ési végződések melléknévre utalnak. Egy távközlőberendezés vagy egy távközlőhálózat stb. nem lehet melléknéves viszonyú.

Az előadó a helyesen való kifejezésre egyébként a következő vicces példával rukkolt ki, ami talán csak egy rossz példa volt:

Miből származik a töpörtyű és miből a tepertő, mivel a köznyelvben a tepertő már kezdi megelőzni a töpörtyű kifejezést.

- A töpörtyű a töpörödni szóból származtatható, azaz a zsírszalonna vagy háj a melegítés hatására töpörödik. A tepertő pedig a teperedni szóból származik. A zsírszalonna nem teperedik!

Ilyen alapon nem mindegy, hogy egy nő töpörödik-e avagy teperedik-e, fejezte be mondókáját az előadó.

• Egy igazi vasutas avagy No Smoking

Ha már idéztem a Vasút Humora című könyvből is, akkor idéznék egy kis történetet az angol tanulmányaimnál használt ESSENTIAL ENGLISH 2. című könyvből:

Az öreg Tom az egész életét a vasútnál töltötte. Mikor elment nyugdíjba, kérte a vasútja vezetőit, hogy valamilyen leselejtezett kocsiból egy kupét kaphasson a kertjébe. Ha nosztalgizálni akar, akkor szeretne beülni a kupéba.

Az igazgatóság vezetője két volt kollégát küldött ki Tomhoz, miként vélekedik az ajándékon.

A látogatáskor éppen esett az eső. A két volt kolléga meglepetten látták Tomot, hogy a kupé előtt ül és ázik-fázik.

- Tom, esik az eső, miért nem a fülkében ülsz?

- Hát nem látjátok, hogy mi van kiírva az ablakokra? „NO SMOKING” (nemdohányzó).

• Az AVH-s ajánlat

Úgy az 1968. év vége felé megszólalt a 37-20-as telefon. PJ felemelte a kézibeszélőjét, de mielőtt bemutatkozott volna, megszólalt egy erős, érces hang:

- PJ-t keresem!

- Az vagyok, mit óhajt?

- Az AVH-tól (Államvédelmi Hatóságtól) vagyok, XY órnagy!

PJ torkán akadt a szó. Lehet, hogy el is sápadhatott (később BI-tól hallotta), mert egy szó sem jutott eszébe. Hirtelen átfutott az agyán, mit csinálhattam én?

A hang újra megszólalt:

- Nem kell megijedni, nem bánt a bácsi!

PJ: mégis, mit óhajt?

- Hallottuk, hogy a MÁV a távvezetőkörhálózatát 7D-PBX féle telefonközpontokból építi. Nekünk felszabadult az Andrássy út 60-ban (most a Terrorháza) egy 200 vonalas hasonló központ. Nincs-e rá szükségük?

Egyébként érdekes egy központ ez, mivel ezen Szálassy Ferenc, a volt Nyilaskeresztes Párt elnöke is beszélt. (mondta nevetve).

PJ kissé feloldódott, már gondolkozni is tudott, így válaszolt:

- minden valószínűség szerint nincs rá szükségünk, mert nagyon régi, és valószínűleg alacsonykeretes.

- Így igaz! Volt a válasz.

- a Főnökeimet tájékoztatom, és meg kérdezem, hogy mitévők legyünk. Ha a választ megszereztem, akkor visszahívom. Mí a hívószáma az „órnagy elvtársnak”?

- Mit képzelsz? Meg is adom a számomat? Majd én jelentkezem, ha jelentkezem.

Az órnagy többet nem jelentkezett.

PJ a beszélgetés végeztével hatalmasat sóhajtott.

• A szovjet „KOLDULÓ-BARÁT” (1972)

A 9.A osztály egyik dolgozója vett részt - az 1969-ben az OSzZsD tagvasutak által elhatározott - automatizált nemzetközi telefonközpont-hálózat fejlesztésében és tervezésében. A vasutak vezérigazgatósági telephelyére szánt ún, ATSZK koordináta rendszerű automatikus telefon/kolhoz/(crossbar) központoknak, a vasutak igényeinek megfelelően, a tervezést, a gyártást a rigai telefongyár végezte. A MÁV igényeinek pontosításához, 1972-ben, két tervező mérnököt és egy kísérő Elvtárs (valószínűleg politikai biztos?) érkezett Budapestre.

Az egyeztetések végén a szovjet delegáció, és a tárgyalásokon részt vett magyar vasutasokkal együtt, egy tihanyi kiránduláson vettek részt. Megtekintve nevezetességeket, így a történelmi templomot is. A tagok a kilátásban is gyönyörködtek. Valahogyan az elvtárs eltűnt. A hölgyek keresték. Ekkor az egyik vasúti tárgyaló megjegyezte, hogy a hegy oldalában vannak kis barlanglyukak, ahol egykor Oroszországból származott (kolduló)barátok laktak.

A hölgyeknek valószínűleg tetszetett, mert igen vidáman, amikor az elvtárs megjelent, elmesélték e kis történetet. Az elvtárs arca lángvörös lett és igen dühös, és kikérte magának, hogy őt papokkal hozzák összefüggésbe és hogy ő nem klerikális.

Mit jelenthetett odahaza e történetről. Valószínűleg semmit, mert a megjegyzést tevőt a későbbiekben nem szidták meg az itteni elvtársak sem.

• Szakszervezeti szemináriumon

A szocializmus idején a vasutas dolgozókat beosztották szemináriumra. Kit párt-, kit szakszervezetre. Ez utóbbiba párton kívülieket osztottak be.

A vezérigazgatóság 9. Szakosztályában a havi rendszerességgel szervező egyik szakszervezeti szemináriumot U.S. szakosztályvezető tartotta a pártonkívülieknek. A téma valahogyan a királyokra, grófokra, arisztokratákra terelődött.

Az egyik delikvens PJ, feltette a kezét.

- U. elvtárs. A 9.szakosztály is tele van ilyen nagy emberekkel!

- Ugyan, hogy lenne ebben az időben (korszakban)?

- De pedig igenis vannak, szólt a szakszervezeti tag.

Hát kezdjük Önnel. Ön, U. elvtárs kétszeresen is úr: egyszer *úr*, egyszer *bán*. a titkárnője *cár* (Czár Zsuzsa), a 9.A osztály vezetője *császár* (Császár Ernő), a 9.B osztály vezetője *gróf* (Gróf József), a szakosztályvezető-helyettes *Nagy Károly* (Nagy Károly), és nem is beszélve magamról - mondta a hozzászóló - hiszen én meg csak egy *klerikális* vagyok.

• A csoportvezető

NGy a 9.A osztály egyik távközlési csoportjának vezetője volt, aki mindenkivel jó kapcsolatokat tartott vagy a pártirodán, vagy hol?

Több alkalommal is megjelent a szakosztályvezető elvtárs (az időben ez volt a hivatalos megszólítás) keresve NGy elvtársat. A csoport tagjai, ilyenkor mit mondhattak? NGy elvtárs értekezleten van. Ami igaz az igaz. Ott is volt, de hol?

A szakosztályvezető: nagyon sűrűn kell vele beszélnem.

A csoport valamelyik tagja elszaladt a Rózsa Ferenc (volt és most is Rózsa) utcába, az egyik pincében lévő borkimérésbe, ahol NGy egy „értekezleten” vett részt.

- A francba (ez még szép kifejezés is volt, általában a nő nemmel szokott példálózni), ilyenkor keres a főnök?

- A küldönc: hát ilyenkor.

NGy gyorsan vett hagymás-zsíroskenyeret, hogy a bor szagát a Főnök nehogya megérezze.

● **Az osztályvezető és a kábelszerelés (1969)**

G. Lajos a miskolci V. Osztályának vezetője a Szerencs-Sátoraljaúlyhely közötti vonalkábelnek szerelését kívánta megtekinteni. A kiválasztott helyszínen azonban az osztályvezető elvtársat igen nagy sár fogadta. Szép ruhája és félcipője volt. A sár ellenére elhatározta, hogy azért is megnézi a szerelést. Na, de hogyan menjen oda? Volt a kérdés. Egy kábelmunkás felajánlotta, hogy ő beviszi a szerelés helyére.

- Üljön fel a hátamra Osztályvezető elvtárs.

- Jó. Volt a válasz.

G. Lajos osztályvezető felugrott a „ló” hátára, és elindultak. A „ló” azonban nem volt elég erős vagy a lovas volt nehéz, így a ló a legnagyobb sár közepén összecuklott...

● **Az újítás**

1964-ben összeült a Glóriacsiszoló brigád azzal, hogy a vasútüzemi távbeszélő-távvalasztást megvalósítja. NJ vállalta, hogy a BME által készített áramköröket módosítja vagy újakat tervez. SzL és PJ támogatták is e megoldást.

Körülbelül egy év alatt nagyjából el is készültek a tervek és a protó-központot üzembe lehetett állítani.

Azonban NJ az elkészült áramkörök nagyrésztét újításként nyújtott be a Szakosztálynak. A vezetés nem volt hajlandó fizetni semmit. Így aztán Nagy József az újításból szabadalmat csinált. Sokat pereskedett a MÁV-val, így sokszorosan jobb pénzügyi eredményeket ért el, mintha újítást fizetett volna a MÁV.

● **NJ az újító**

NJ hatalmas elánnal vetette be magát a TVK áramkörök elkészítésébe. A következő eset történt meg vele:

Szilveszter este, a vacsora után és éjfél előtt NJ eltűnt a család látóköréből. Valaki keresse meg már, szólt Jóska apósa, hát mindjárt itt az éjfél.

Jóska sógora sietett vissza a társaságba és jelentette, hogy a konyha fala, melyet éppen a nyáron festettek ki, tele van firkálva áramkörökkel.

NJ, ilyen elhivatott volt! Nem volt előtte éppen papír? Na és, akkor bummm ... jó neki a fal is....

● **Csoportvezetőből fenntartási főnök**

NGy-ből a TFF, a Távközlési Fenntartási Főnökség vezetője lett, mivel előtte két jó elv...ból lett főnököt, a “hozzánemértésük” miatt leváltottak.

Az újonnan kinevezett főnök a székfoglalóján azt mondta, hogy ő mindenkivel jóviszonyt óhajt kialakítani. Vele mindent meg lehet beszélni.

De hol? Hát a Kőbányai úton lévő Aranykerék vendéglőben, mondotta.

Sajnos, e jó elvtárs főnökök miatt és NGy 1975-ös korai halála miatt is, a TFF-et kétrésze osztották, mint egy 16 évre, a Bal- és a Jobbparti Biztosítóberendezési Főnökségekhez csatolva!

● **A fakanál**

Egy kolléga a MÁV Tisztképző Intézet Luther utcai épületében oktató. A két órája (50 percesek) az utolsók voltak. A

vezérgazdatisági étterem 14 órákor zárt. Hogy elérje az ebédet, 10 perces szünetet nem tartott. Futás az ebédlő.

Egy alkalommal késett. Bemenni csak úgy tudott szerencséjére, hogy amikor az utolsó étkező eltávozott az étteremből, beosont mellette. Leült.

- Ilyen későn, ilyenkor? Kérdezte a felszolgáló.

- Sajnos.

- Mi az ebéd?

- Túrós csusza.

- Na, ezt szeretem. Kérek szépen.

A felszolgáló kisasszony hozta is az ebédet. A leves után jött a túróscsusza. Sajnos csak egy szokásos adag volt. A kolléga úr megette.

- Kaphatók még egy kis repetát?

- Hozok, hallotta a választ.

A felszolgáló kisasszony megjelent egy tányérral, rajta kb. 5-6 adaggal. A tészta majdnem lefolyt a tányérról. A kolléga úr neki állt. Már a felénél többet is evett, de már nem akaródzott lemenni a többi.

- Na elvtársam nem megy? Pedig ezt mind meg kell ám ennie!

- Hát ez már fakanál nélkül nem megy!

A felszolgáló kisasszony eltűnt, de már is megjelent egy hatalmas, úgy kb. 1 méter hosszú mosó-fakanállal.

Tátsa el a száját, mondta.

● **A rajzoló és a szovjet repülők**

NJ bácsi a 37. Távközlési Osztály egyik rajzolója volt a MÁVTI-ban. Józsi bácsi állandóan panaszkodott, hogy nem bírja már a felszálló szovjet repülőgépek hangját.

Ugyanis e történet még a rendszerváltozás előtt történt. Józsi bácsi Érden lakott, de szerencsétlenségére, a tőköli szovjet repülőteret felszálló nyalábjában.

Józsi, bácsi, amikor nyugdíjba ment, elköltözött Érdről Szárra. Ott csend és nyugalom fogadta, mesélte, amikor néha-néha betért volt munkahelyére. Azonban megint csak panaszkodott. Bele lehet örülni, nem bírom tovább, akkora a csend. Én bele halok, ha nem költözhetem vissza Érde, mondta. Sajnos nem költözött vissza, mert - mint mondták később a hozzátartozói - a Jóska a csndbe halt bele.

● **Egy vice Japánban**

B. Gábort és két társát 1983-ban, Japánba delegálták három hónapra, hogy a NEC, Nippon Electric Company NEDIX-510/A típusú elektronikus táviróközpont rejtelmével megismerkedjenek és a BTK-ban majdan üzembe helyezték.

Három hónap alatt az oktató és a diákok között nyilván közelebbi, baráti kapcsolat jöhet létre. Így volt, mivel vicceslésekre is sor került. Egymást követték a japán és a magyar vicek. Egyszer B. Gábor fel tette azt a Magyarországon már ismert kérdést, hogy a kísérőjük melyik kézzel törli a fe...két. A jobb kezemmel volt a válasz. B. Gábor én papírral. A japán egy pillanatra megdöbbsent, majd hatalmas nevetésbe kezdett. Sarkon fordult és órákra eltűnt. Mint később kiderült az egész NIPPON gyár erről beszélt.

● **A szoborállító**

Verebély András a nyugdíjazása előtt a MÁVTI biztosítóberendezések tervezését segítette. Apja dr. Verebély László, a hegyeshalmi vonal 16 kV-os villamosításának egyik főszervezője volt. András, a fiú, elhatározta, ünnepélyesen megfogadta, még ha bele is pusztul, de az apja tiszteletére szobrot állíttat a Bánhidai Erőműnél. A sok utánjárás, a meg nem értések, a pénzszerzés, az

idegeskedés eredményeként a szobor el is készült, melyet ünnepélyes keretek között át is adták. A szoborátadásnak azonban következményei lettek, mert nem sokkal az átadás után meghalt. De "Fogadalmá"-t azonban betartotta.

• **A megfutamodó**

Magyarország első monomódusú fényhullámvezetőjű, azaz optikai 20 szálás FITEL jelű kábelét a MÁV építette Miskolc-Nyékkládháza közé a felsővezeteki oszlopsorra 1991-ben.

A kábel kihúzására az USA Georgia államából egy mérnök érkezett, aki világlejében még sohasem járt idegen országban. A kábelkihúzási munkák végén egy ünnepi ebédet adtak a mérnök tiszteletére Sátoraljaújhelyen, hiszen ez a terület is a Tokaj-hegylánc része. A bor nagyon jó, melyet e sorok írója is megtapasztalt, amikor a saújhelyi 7D-PBX telefonközpontot néhány évvel előbb, a BHG átadta üzemeltetésre.

A fogások között kirántott hús is volt. A magyar kollégák csodálkozására a kirántott húst kanállal ette a mérnökünk, mivel ilyet még soha életében nem evett.

Az ünnepi összejövetelt, idő előtt, az amerikai mérnök zárta be, amikor is tudomására jutott, hogy néhány kilométer távolságra

szovjet csapatok állomásoznak, (ez időben még volt Szovjet Unió). Amikor ezt megtudta - elsápadt - és azonnali távozást kért és kapott. Félt talán a szovjetektől?

• **Az új vezérigazgató**

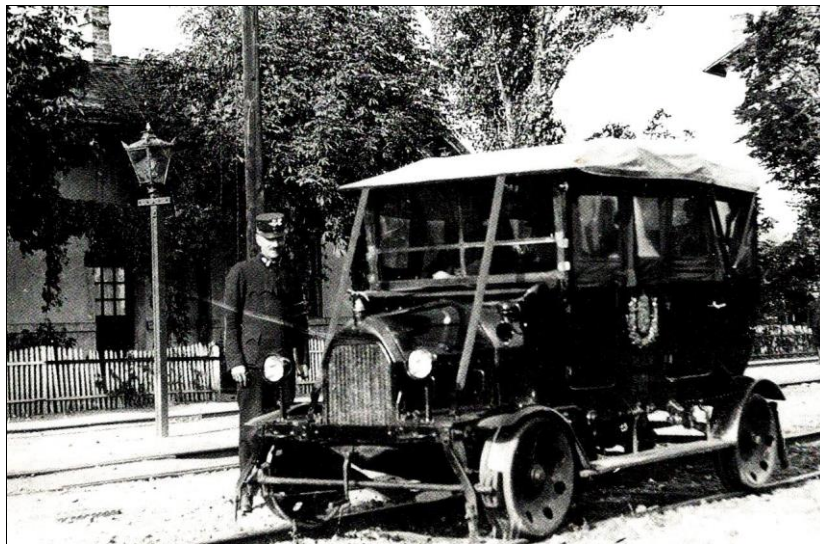
1988-ban új vezérigazgatót neveztek ki a MÁV élére Ónozó György személyében, aki miniszterhelyettes volt előbb és a MALÉV (repülőtársaság) felügyelője is volt, azaz értett a távközléshez.

E sorok írója, írásban, azonnal kérte az új vezérigazgatót, hogy a távközlési szót a távközlési szervezetek kapják vissza, mivel már 15-16 éve nem is tudják a MÁV-nál, sem a világban, hogy van-e vasúti távközlés egyáltalán.

Két nap múlva csengett a telefon, és szólt a Vezérigazgató úr hangja: "Jánoskám, mátol minden vasúti távközlési szervezetben újra ott van a távközlés szó. Gratulálok, hogy hű maradtál a vasúti távközléshez".

A meghatottságtól, nemhogy megköszönni, de még elköszönni sem lehetett.

Sajnos itt véget ér e sorok írójának érdekes történeteinek sorolása, mivel a tisztelt Kollégáim közül - sok-sok kérésem ellenére - egy kivétellel, sem volt hajlandó egy-egy jó kis anekdotát, történetet stb. írni, pedig mindegyikkel megeshetett néhány, akár vidám, akár szomorú esemény, a munkájuk során. Így

Sínautóbusz az 1930-as évekből